

Абонаментъ:

За година . . 55 лв.
За 6 месеци . 30 лв.

Обявлени

Официални
на кметството
по споразумение

1789 Инокенти П. Софийски
Живковска

Тукъ

ВАРНАНСКИ

ОЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА
ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЪКЪ.

Всичко, що се
отнася до вестника
да се изпраща до
кметството — Варна.

Редакцията
ул. „Царь Борисъ“,
Бабаджовото здание
II-ия етажъ.

Броя 1 левъ.

ЗЕМЛЕДЪЛСКО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТЪ на Варнен. Градска община презъ 1930 г.

Тази дейностъ се е изразила двояко. Отъ една страна тя е имала за целъ да подобри и повиши рентабилността на общинскитъ земеделски стопанства, а отъ друга общината да се яви въ помощъ на Варненскитъ граждани въ страмежа имъ да засиятъ и подобрятъ земл. си производтво. Въ последната областъ, общината отъ нѣколко години все повече и повече налага реализирани все по-голям и по-голям резултати, които се посрещатъ съ видимо удовлетовство отъ страна на гражданство. Общината е възтъпила начини на действия отъ обществено агрономиченъ характеръ неупирагани до сега у насъ — което вече се копира.

Въпреки, че такава дейностъ мъчно се подава на конкретизиране и резултиране, но тя все таки може да се долови отъ доливнитъ данни:

I Дейностъ на общинскитъ стопанства

1. Лозарство:

а) **Маточници:** Правилна обработка на почвата, борба съ буренитъ и за пръвъ път наторяване и то въ единъ широкъ мащабъ, на всички таблаци съ изкуствени торове. За основа наторяването ох послужили резултатитъ отъ направенитъ химически анализи на почвитъ, работа не извършена изцяло въ никое наше държавно или каявото и да било друго общественно стопанство. Енергична и планомерна борба съ болеститъ и неприятелитъ, — особено съ гласеницата на *Jno ampelographa* нови начини на отглеждане на двачкитъ и т. н.

Резултатъ — производство:

1927/1928 г. — 1,066,660 I кл. рѣвници на стойностъ 379,504 лв. 1929/1930 г. — 1,763,350 I кл. рѣвници на стойно отъ 859,475 лева 1930/1931 г. — 2,077,800 I кл. рѣвници за по-вече отъ 1 милионъ лева.

Общинския лозовъ разсадникъ е мѣстото, гдѣто поечето отъ отогиди вдовци, майки и бащи на много дребни дечица и безработни младежи намиратъ, въ най тежкитъ месеци, особено презъ зимата своата прехрана. Разсадника школува по лозарството добри работнички и работници.

б) **Лозя:** Нѣкои отъ лозята разположени край пщитцата

водяща за лозята, се обработватъ и отглеждатъ демо-стративно. Извършенитъ въ тѣхъ работи сж били сигналъ за мнозина лозари за безотложното имъ предприемане въ лозята си. Общината благодарение на доброто запазване реколтата въ лозята си, все учагние въ изпоса на грозде въ чужбина, като и съ нѣколко хиляди килограма подпомогна усилията на тукашната вънарска кооперация „Диматъ.“

Застъпи се една парцела съ рекомрирани раноревуци сортове грозде малко известни въ България, които ще спомогнатъ часъ по-скоро за реализиране стремежа на общината — съгласуване на лозарството въ града за курорта.

2. Овощарство

И презъ изминалата година се употребиха маса грижи и трудъ за подобряването на овощнитъ дървета въ „Пейнерджикъ.“ Борбата съ болеститъ и неприятелитъ на овощнитъ дървета, тѣхнитъ плодове и др. е била невременна и системна. По вече отъ 100 орѣхови дръвчета се засадиха на мѣстото на старитъ пропадали дървета и останалитъ отъ години правни мѣста.

Създаде се новъ комплектъ отъ 120 декара орѣхова градина отъ северната страна на авиаторскитъ вили въ „Пейнерджикъ.“ Около градежитъ резерваари площа на орѣховата се увеличи съ по-вече отъ 20 декара. Тукъ междуредоно се застъпи лешника. Пустующиятъ брѣгъ около електрическата централя отъ пространство по вече отъ 5 декара се преобърна въ овощна градина.

Презъ пролетъта на 1930 г. се застъха няколко хиляди орѣхови плодове, отбрани сортове, пикира повече отъ 25000 черешови, крушоавъ, ябълковъ и др. разсадъ, който презъ есенъта на с. г. се присѣди на сляща пщца. Застъпенитъ тукъ сортове овощия сж именно ония, които най добре успѣватъ и сж най-доходни за Варна, безпорно съ огледъ пакъ на курортния сезонъ.

3. Земледѣлие:

а) **Полевѣдство.** Общината си е поставила, за задача сама да произвежда необходимия за прехранването на собствения и добитѣкъ фуражъ

— главно обемистни и до колкото е възможно и върпестия. За целъта сж били застъпи презъ пролетъта на 1930 год. съ:

- 1. Ечмекъ 55 декара.
- 2. Овесъ 28 „
- 3. Файъ 36 „
- 4. Суланка 9-850 „
- 5. Кръв. ц кло 4 дес.

Застъпването на суданката, ново фуражно растение за насъ, носеше повече опитно-демонстративенъ характеръ. Постава се за равноможние семе отъ суданка, доставена направо отъ Манджурия, съ каквато разполагаше въ много ограниченъ размеръ (само 1 килограмъ) Софийската Опитна Земледѣлка Станция. Отъ отпуснатото около 150 гр. семе се е добило 45 кгр. такава, което презъ 1931 г. ще бжде застъто и по нататѣкъ вече ще може да се раздава на Варненскитъ граждани. Резултатитъ отъ оравнителния опитъ между семето отъ Манджурия произходъ и това що сега се равноостранява у насъ — отъ германски произходъ, сж въ полза на първото семе.

б) **Ливадарство.** Изхождайки отъ ошния стремежъ — произвеждане фуражъ за общинския добитѣкъ, общината е увеличила проогрантовото на ливадорнитъ си ливади отъ 50 декара на 170 декара. За добиване пѣкъ на повече и доброкачественно сѣно отъ общинската овощна градина въ „Пейнерджикъ“ предприето е търмъчане съ специална ливадарска брана, на едно пространство надъ 100 декара.

4. Скотовѣдство.

Общината е увеличила броя на животинскитъ си мъжки разплодници, численния съставъ на които въ края на 1930 г. е възлизавъ на: 3 говежди бива отъ Ангелската раса 2 Нереза отъ Германската благородна овиня 2 пѣрча — саянски и полукръвенъ малтийски и 1 Кечъ:

Отъ пролетъта до ередата на лѣтото 1930 год. сж станционирани 2 жребца.

Презъ пролетъта на 1930 год. сж раздадени 11 расови прасета за разплодъ.

5. Полска служба:

Направено е доста много за качествено повдигане на полската стража. Случаитъ на кражди на грозде, повреди на обери на кьшкоче сж напозели до минимумъ. Заловени сж почти всички злооторици Голѣмата частъ отъ главнатъ пщца сж поправени. Открити сж около 10

нови пщца до лозята, по по кането на стопанитъ.

II Обществена агрономическа дейностъ.

На тази дейностъ вече отъ нѣколко години се дава голѣмо значение и отъ страна на общината се прави всичко възможно за нейното разширяне, още по-вече като се има предвлялъ, че отъ страна на гражданството тя се търси.

За по-леко обрисувание на тази дейностъ подраздѣляме я, както следва:

Курсове, сказки и съвети и улжтвения:

а) **Курсове:** Презъ месецитъ Мартъ и Априлъ 1930 г. сж устроени два паралелни курса по лозарство, овощарство и пр. Занятията сж водени вечеръ и то вторникъ и четвъртъкъ въ училището Методи“ и понеделникъ, орѣда и петѣкъ въ лозарния разсадникъ. Общото число на слушателитъ въ двата курса е било 232 души, отъ които 90 души редовни. Съ курсовитъ сж водени и практически занятия.

б) **Сказки:** Уредени сж всичко 4 сказки, отъ които 2 кино-сказки. За две отъ сказкитъ е билъ специално поканенъ професора отъ Софийския Агрономически Факултетъ г. Ив. Странски, който е говорилъ за изкуственитъ торове и торенето съ тѣхъ. На ошната тема е говорилъ и Управителя Общинското лозаро-овощарско стопанство П. Н. Антоновъ, а общинския химикъ г. Пеневъ, въ предвечернето на гроздобера, е говорилъ на темата: „Виното, неговитъ болестта и предпазването му“. — Всички сказки сж били посетени напълно удовлетовително.

в) **Светци и улжтвения** сж били давани на интересующитъ се, които сж посещавали общ. лозовъ разсадникъ, като при нужда се е отивало и до нѣкои частни имоти. Отъ по-ошнитъ случаи има повече отъ 50 такива.

Печатна пропаганда

Тукъ на първо мѣсто следва да се отблъжи въведената за пръвъ пътъ презъ мий. 1930 г, така паречена предизвестителна служба, която никде другаде въ България не е застъпена. Съ специални пакети, въ предвечернето на сезона въ извършването на ливадна работа въ лозята и пр. сж приканвани, особено лозаритъ, да я навършатъ на време, като въкратце сж имъ били указвани начинитъ и

Новиятъ общ. театръ се общ. театръ се говори и пише много. Започнатъ преди близо 20 години, той и до днесъ стърчи недоузримъ. Обвинява се общинската власт, че не прави нищо за по-скорошното довършване на тази сграда. Упрецитъ въ повечето случаи се отправятъ отъ ония, които не сж добре запознати съ въпроса. Защото да критикуваме е лесно, но никой не си задава въпроса, защо стои недовършена още театра и да мь годще може да се види никой.

Ясно е едно, че общината не може да отдели отъ своитъ средства една сума отъ 5—6 милиона лв. за доизкарването му. Средствата съ които разполагаше фонда за доизграждането на общ театръ се изчерпаха. Тъ едва стигнаха за инсталиране на пърното отопление. Остава въ се довърши електрическата инсталация, сцената и зрителната зала. Споредъ предпрителнитъ изчисления за тази целъ ще бждатъ необходимими най-малко 4 мил. лева.

По горе изтъкнахме, за довършване на всичко това, общината не може да извади отъ касата си тия 4 мил. лева, защото съ редовнитъ приходи общината едва може да посрѣща текущитъ си разходи.

Пост. присѣствие на общината не веднажъ се е занимавало съ въпроса за доизграждането на театра, но въпреки най-доброто му желание, този въпросъ винаги е оставалъ откритъ за разреше-ние. Въ последното заседание на общ. советъ, пост. притетелне предложи и света чествува единодушно да се сключи единъ заемъ отъ 2 до 4 милиона лева отъ Популярна-на банка, който заемъ ще се използва изключително за довършването на театра.

До колкото ни се прости-мъ сведенията заема ще бжде даденъ и, може би, още по-малко театра ме бжде значително довършенъ.

Прочее ние се надѣваме, че зима Варненската театрална трупа, ще открие своята си въ новиятъ общ. театръ, който по своитъ агрономически приспособления ще бжде единъ отъ най-добритъ въ страната.

штитъ последствия отъ отлагането или неизвършването. Активни плакати сж издадени брой 21, но най-много дъжъ ермето, когато поропората възрашваше да омпрометира дозвата реолта. По това време за сълата цъль, се издаде и още налягъ позивъ къмъ лозаритъ. За постиганитъ резултатитъ тая служба може да се види отъ факта, че до като голъмата частъ отъ варненитъ лозари веха участие въ износа на грозде за чужбина, тая отъ най-близкитъ села нѣмаха грозде, *дуже и а идене на собствената си прелеза.*

Направено е всичко за разширението и подобрието на тая служба, която е въбудила интересъ у мнозина дѣтели въ областта на земледѣлското производство.

Общината е излезла предъ варненското гражданство и съ специаленъ позивъ, съ който имъ чертае бъдещата насока на лозарството въ града.

Проявената печатна дейностъ следва да бъде допълнена и съ нѣколко десетки информации и стативъ заегади земл. производство въ града, намерила мѣсто въ варненскитъ ежедневници.

И най-после, за да се има една но-ясна и пълна представа за проявената дейностъ на общината въ областта на земл. производство, следва да се отбѣли:

1) Всички проучвания информации и голѣмото одействие което общината указва на интересующитъ се окопатори, които за пръвъ пътъ мина 1930 год. закупиха отъ града грозде, преимуществено димятъ, и изнесоха на Берлинския и Виенския пазари. Тоя износъ облекчи до голѣма степенъ положението на лозаритъ, а реализираната отъ тѣхъ продажна цена, която почна отъ 8 лв. за килограмъ димятъ и достигна до 12 лв. ще даде новъ тласкъ на лозарството въ града.

2) Направенитъ нѣколко десетки анализа, въ олеопланната общинска винарска лаборатория, на болни или съ недостатѣци вина, донесени отъ десетки варненски лозари на които сж дадени нуждитъ упътвания за излѣкуването или поправянето имъ. По тоя начинъ сж хиляди литра вина сж спасени.

3) Услугата направена на стотина варненски лозари за бързото, ефтиното и прицпанато изчистване на винарскитъ имъ съдове съ помощта на общинския паренъ котелъ.

4) Прокарването на задължителното разораване на по-пече отъ 5000 декара хав, и тѣхното механизирване за отглеждането на едногодишни култури.

5) Проучвано почвнитъ въ Варненско землице отъ отряна на г. Проф. Славски, специално повиканъ за цѣльта масовата калциметрическа анализа извършени въ общинската лаборатория въ свързка съ това.

6) Организацията и воденето борбата съ масово проявитъ се окакали въ варненската мѣстност „Джана-варъ“. Въ случая, по покането на общината, се протекоха на помощ и войсковитъ части отъ Варненския Гарнизонъ.

7) Звонилане фуражното производство въ града, за която цѣль се опредѣли частъ отъ закарелваната общинска гора, причислена къмъ мѣстага въ мѣстността „Баба-бурунъ“, за раздаване на всички кравари, каруцари и пр. по равни дѣлове отъ 4 декара за засоване съ люцерна и др. — Това е едно крупно мероприятие, последствията отъ което следъ 2—3 години ще се почувствуватъ благоприятно отъ нѣколко стотинъ дробни оцествувания въ града.

8) Борба съ безработицата. За да се облекчи, поне отчасти, безработицата, особено въ най-лошитъ месеци презъ годината — януарий и февруарий, предприе се изкореняването на закарелваната общинска гора въ мѣстността „Пейнирджикъ“. Изкорененото пространство влиза на по вече отъ 100 декара. Същото беде отпуснато на бедни варненци за използване безплатно презъ течението на 1930 година за бостани и пр., а за 1931 год. срещу минималенъ наемъ.

9) Започнато е залѣсяването на мочурливитъ пространства въ мѣстността „Орта-чаиръ“. Проученъ е въпроса за залѣсяването на всички бапри и дерета околу града и каптажитъ на града. По настояването на общинската управа, предъ Министорството на Земледѣлието и Държавнитъ Имоти, делегирани сж суми и е възложено на Държ. Лѣсничей г. Симеонъ Яковъ да почне залѣсяването. Тукъ му е мѣстото да се отбележи че г. Яковъ достойно си изигра овойта роля — не само франгенското дере е вече залѣсено, но и голѣма частъ отъ мѣстото околу Алжемлерския каптажъ.

10) Проучи се въпроса за откриването на специаленъ гроздовъ пазаръ въ града въ резултатъ на което общинския съветъ одобри правилника му, който т. г. ще намери своето приложение.

Следватъ още редъ проучвания, мѣрки и пр. които презъ текущата година ще доблятъ своето приложение.

Така последователно, съ огледъ на естеството на работитъ, които особено въ областта на земл. производство се нуждаятъ отъ всеотранно проучване и системностъ, ще се разширява все повече и повече кръга за дейностъ на общинската и въ тая областъ, голѣмата частъ отъ областитъ на която ползуватъ преимуществено икономически по-слабитъ варненски граждани.

Л. К. Бочевъ

Общинскитъ финанси.

Проблемата за финансовото разраване въобще, занимава отдавна общественитъ писатели и всѣкакъвъ родъ радители на общественото добро. Въпросътъ е колкото важенъ, толкова и сложенъ. Следъ голѣмата война се раздрусиха основитъ на много порядки. Стопанския животъ беше изправенъ предъ нейнитъ последици, изразени преди всичко въ липса на изгубената по бойнитъ полета, опитна работна ръка и отсъствието на средства у консумирущата маса, изждени отдавна поради сжщитъ. Времето залечи вече първия недостатъкъ; втория, обаче, продължава да е отъ значение. Разсипаното стопанство не може да възстанови бързо своята рентабилностъ. Неустойчивостта въ-обще на политическото положение, отразява своята пагубностъ вълху икономическия животъ. Безкрайнитъ кризи въ производството, играятъ своята отрицателна роля. Обедняването на народнитъ маси обусловено отъ целия комплекс условия създадени отъ следъ военното време указва, своето громадно влияние. Нѣма отрастъ въ стопанския животъ останала незасегната отъ широко царящата стагнация.

Всичко това, безспорно, не може да не се отрази вълху финансовото положение и на общинитъ. Тѣ сж самоуправителни тѣла, които черпятъ своитъ ресурси отъ два источника: единия — частно — правенъ: наеми и др., и другия — публично — правенъ: Налози и берии. И въ двата случая, обаче, приходитъ идватъ отъ частнитъ стопанствъ, а казахме, че тѣ не сж дѣре — изнемогаватъ. Ясно е, следователно, че положението и на общинитъ не е добро. Това е наложило да се отдѣли на малко внимание и за тѣхъ. Необходимостта отъ бързотонимъ заздравяване се чувства силно отъ всички, защото наложенитъ имъ отъ закона функции и грижи, кито напр. за: благоустройство, просвѣта, хигиена и др., почватъ да носятъ отпечатъка назаемаряване, поради липса на средства. Застой заплашва цѣлата дейностъ на общинитъ.

Паричната нужда ангажирава цѣлото внимание и направлява придружената съ голѣми усилия дейността за удовлетворението ѝ. Въ най-важния моментъ на тази дейностъ, погледитъ на всички сж насочени къмъ бюджета и, донегде основателно. Общинитъ сж самоуправителни тѣла, както казахме. Тѣ се грижатъ сами за своитъ интереси и за своето самоуправление въ предѣлитъ на закона; чл. 2 отъ закона за град. общини. И за това бюджета, като опредѣля обществената имъ служба, ролята, която играятъ въ материалния и интелектуаленъ животъ, изразява свободно тѣхната политика и следователно — тѣхнитъ грижи и тежнениа. Тамъ, наистина, начина за намиране средства, отождественъ по настоящемъ обикновено съ повикатъ за икономии, за реорганизация на финансовото стопанство съ огледъ на сжществуящитъ нужди, може да намери най-напредъ и най-силно своя изразъ и истинско приложение.

Ако се проследи реализираното на бюджетитъ почти на всички общини, ще се констатира, че отъ година на година то ства все по проблематично. Вече е явно невъзможно да се очакватъ предвиденитъ резултати. Това рисува въ не добри краски тѣхното финансово състояние и очертава въ лоши

перспективи бъдещето. Загрижеността за изходъ отъ това положение е обща. Желанието на всички, безспорно, е искрено и добро. Трѣбва да се направи нѣщо. Но, само съ разполагаемитъ отъ общинитъ средства изразени въ правото имъ да приготвяватъ сами своитъ бюджети, искаме да подчертаемъ, това не може да се постигне напълно. Тази имъ дейностъ е оградена въ не много широкитъ рамки на законъ.

Биха могли, наистина, да станатъ разумни икономии, напр. въ персонала, въ вещественитъ и др. разходи. Това обаче не може да отиде до крайностъ. А и други задачи обуславятъ общинската дейностъ. Специално, напр. за персонала — социалната, имаща известна роля въ това отношение, която не трѣбва и не може да се пренебрегва. Не сж редки случаите, когато за да създадѣтъ работа за безработни свои граждани, общинитъ предприематъ въ интересъ на общожитието редъ мероприятия. Днесъ и на държавата създава грижи това положение, макаръ че нейни служители, когато се освобождаватъ отъ работа поради съкращение, се обещастватъ.

Съкращението на разходи не може и не трѣбва да става мимо възможната граница, защото това ще е за смѣтка на реалността на бюджета, или най-малко на премиятъ и непосредствени задачи на общината. Напр. съкращението на разходитъ по чистене на града или въобще въ санитарно отношение, ще има (поради появяване напр. на епидемии) послѣствия много по-лоши и страшни отъ едно затруднено финансово положение. Така е и съ много други разходи, които зависятъ отъ общинския съветъ и вълху които той би могълъ, въ известни случаи да реши да посегне. Тукъ, за установенитъ съ законъ, е излишно да се споменаватъ и въпреки желанието, ще станатъ, макаръ много отъ тѣхъ да нѣматъ нищо общо съ цѣлитъ на общинската политика напр. безбройнитъ фондове, сумитъ по които вече е безусловно необходимо да се внисятъ даже своевременно.

Всѣки случай, съкращение въ разходитъ на общинитъ би могло по начало да стане, но само при пълно познание на условията — формални и фактически, както и близкитъ и далечни цѣли, които всѣка община преследва следвайки пжтя на своето естествено развитие.

Освенъ вълху разходната частъ на бюджета, погледа съспира и вълху приходната. Тукъ, дори повече, защото за покриване на голѣмитъ належащи и неотложни разходи сж нуждни голѣми приходи. Старанието тѣ да бждатъ на мѣрени е похвално, дори за видно, когато съ това не ще се отекчава положението на изнемогащитъ данъкоплатци. Наистина, въ това отношението сжщо би могло да се направи нѣщо. Преди всичко, приходитъ да бждатъ направени събираеми. Голѣмитъ размѣри пречатъ на това. Зависащитъ поне отъ общинския съветъ, трѣбва да бждатъ опредѣлени въ размѣри отговарящи на податнитъ сили на гражданитъ. Доброто организиране на правилното облагане и събиране, както и верното смѣтководство улесняватъ до голѣма степенъ тази трудна задача, изискваща немалки теоритически и практически познания.

Паралелно съ организиране службата по публично правитъ приходи желателно е засилването и на частно-стопанската дейностъ на общинитъ. Този пътъ ни сочи новото време. Той е усвоенъ и отъ законодателя — законътъ за общинскитъ стопански предприятия е едно добро указание и необходимо улеснение въ това отношение. Нуждна е инициатива у общинскитъ съвети.

Постъпления отъ тоя родъ биха направили възможно споменатото по-горе намаление размѣра на данѣцитъ и беринтъ, компенсирайки го.

Приключавайки краткитъ си бележки по тази обширна материя, трѣбва повторно да подчертаемъ, че всички споменати усилия макаръ и да сж насочени по единственитъ реални пжтища, не биха дали много голѣми резултати. Естеството на сегашнитъ общински публично правни приходи, които все пакъ оставатъ центъръ въ общ. бюджетъ, не отговаря много на съвременния стопански животъ. Това затруднява събирането имъ до голѣма степенъ, дори въ нормални времена, а днесъ го свежда до неимовѣрно малки размѣри. Това препятствие общинитъ го чувствуватъ силно и то трѣбва да се отстрани. Необходимо е създаването на нови приходи съ по справедлива данѣчна основа, сигурни и лесно събираеми, вмѣсто сегашнитъ такива, а това е вънъ отъ възможността на общинитъ и общинския бюджетъ, въ който могатъ да се предвидятъ само приходи установени съ законъ (чл. 100 отъ закона за град. общини).

Варненско Градско Общинско Управление

Обявление № 2252

гр. Варна, 11 февруарий 1931 год.

Обявява се на интересующитъ се, че на 10 мартъ т. г. отъ 9 часа въ Варненското окръжно данѣчно управление ще започне съвзряването за доставката на:

1) Стѣклария и прибори за химическата лаборатория. Приблизителна стойностъ 18,830 лв.
2) Химикали и реактиви. Приблизителна стойностъ 14,400 лв.

Доставката е дѣлама по групи.

Залогъ 10% въ банковото удостоверение.

Всички разяски по публикация, гербъ, данѣци и пр. сж за смѣтка на доставчика.

Посрнатъ условия се виждатъ въ общината

Отъ общината.

Томска — Архитектът и урбанизмът.

Хигиена на селищата.

Това е така обемната, а съвременно и така болезнен прѝоритет. Неуждно е да се чака и докава неговата мащабна общественост за това и прѝуспѝването на единия и колективитета. Явно, събързото нарастване на селищата (във частност — в селските градове) отъ една страна, и съмизерията и икономичното разорение отъ държавното пренебрегване или оставяне оказва още по жестоки резултати. Фактът е че новите поколения носят въ дълбоко и по явено този печалък.

Ще се опитамо да класифицираме принципитѝ и необходимоститѝ на градоката хигиена въ нѝколко голѝми групи. Има въпроси, сизно жизни, чиято необходимост въ всякому известно, — но които сѝ въ прѝка зависимост отъ бюджетното състояние. — Такиа сѝ нѝма да се спираме — теи нужди не сѝ задоволявани главно по липсата възможност, а не отъ непредвидливост. (Такиа сѝ тези относими се до свикване градътъ сѝ всички нужди канализации за вода и др. поирване и пр.)

Ние ще разгледаме малко по отъ близо въпроситѝ за:

1) Ориентиране на градската структура и нейнитѝ елементи.*

2) Атмосфера; паркове; местота на населението, обхващащо този ансамбл и пр. Слънцето; сѝ разнитѝ видове енергии, които излъчва, а най главния факторъ за нашето съществуване. Живота и еволюирането на клеткитѝ сѝ тесно свързани сѝ условията на температурата, на вѝдлината и въобще сѝ стойността на полученитѝ слънчеви радиации. Отъ друга страна, микроорганизмитѝ — тяхната скорост на размножаване, тяхната мощност на ферментация или вредно разпространение, — сѝ въ пряко отношение сѝ термичната и потенциална на излъчванитѝ енергии. Бацили, които състоят сѝ дни на свѝтъла, сѝ унищожени за нѝколко часа или минути, отъ слънитѝ слънчеви лъчи!...

Две думи: инфора — червенитѝ радиации сѝ благоприятни за развѝтването на микробитѝ; червенитѝ и жълтитѝ такива пагубни да сѝ безразлични, обаче да виолетовитѝ (тъи сѝ слънчеви лъчи) сѝ силно вредни... Много ясно сѝ, че излъченитѝ животворни слънчеви енергии трѝба да излъчватъ въ най-големо обилно въ нашитѝ градове.

Градската и ателиста, та превърнати въ здравословни станции. Трѝба значителитѝ да иматъ такава презентация и ширина, та не само да не представяватъ опасност на микроби, но особено да позволяватъ на намиранитѝ сѝ отъ дѝте и отъ

ни постройкаи, да бъдатъ въ най благоприятни условия.

Тоже, форматъ на кварталитѝ трѝба да сѝ проектирани по начинѝ, щето максимумъ отъ фасадитѝ (и то дължитѝ) да иматъ добро изложение. Много и дълбоко научни трудове сѝ вършатъ по този въпросъ въ голѝмитѝ европейски градове. Чести заседания, конгресси размяклини говятъ сѝщата целъ. За сега две мнения, сѝ оновитѝ интересни прецизни доказвания, сѝ борятъ за първенство (теи на французитѝ Rey и Margboutein) Споредъ първия, улицитѝ, на които сѝ разположени дължитѝ фасади, трѝба да сѝключватъ сѝ меридиана (на десно) жгълъ отъ 0° до 45° — като най-добрата е къмъ 18° — 25° (споредъ географското разположение). А споредъ втория, тази насока е между 45° и 90° (сѝ най добра, къмъ 60°). Но едната или другата теория по достовѝрна, фактът е, че за да осигуримъ на жилищата и сѝлицата сѝ здраве, трѝба кварталитѝ да сѝ сѝ продълговата форма (близо правоъгълна или др.) мѝката има страна да е равна на дълбочината на два двора, а голѝмата — сѝ горепомнатата добра насока [Разбира се отрани сѝ крайни климати, или квартали и пострѝйки сѝ специално предзначение, тези насоки ще варирайтъ повече или по-малко къмъ меридиана или къмъ паралелитѝ, споредъ необходимостта и цѝлитѝ]

Другиятѝ факторъ, чиято влияние е не по-малко обществено отъ това на предшникитѝ и то който, до голѝма степенъ е въ прѝка зависимост — това е състоянието на въздуха отъ отдавна се занимаватъ сѝ този въпросъ всички хигиенисти, лѝкари и учени... и все пакъ голѝмитѝ градоки центрове продължаватъ да отоятъ безъ подобрене (ако ли по се и влошаватъ!...) било съедство на индустриални заведения и фабрики, намиращи се отъ насоката на преобладаващитѝ ветрове; било липсата на паркове и зелесени резерви пространства; прекомерно автомобилно движение... или преувеличѝе на гжототата на населението... венчко това прави градоката атмосфера невъможна за дишане. Особно последната причина при последвалата отъ войната набавитѝ жилища и обща икономична криза, гроивно вастрашави обществената хигиена и равносава болеститѝ отъ общинно значение (като туберкулоза и др.) има градове и квартали за живѝне, където гжотота надминава 200, 300 и 400 души на хектаръ. Има тоже такива, където единъ хектаръ паркове и зелесени пространства (сѝ градския периметъръ) сѝ падатъ на 900 1000 или 1300 души жители. Това пакра видна хигиенисти и градостроители, сѝржков-

но да се възметатъ по този въпросъ — да го проучатъ отъ самото му начало. Да определятъ за всяка градска зона броя на жителитѝ, което могатъ да живѝтъ при нормални условия върху хектаръ по-върхивна. (За дѝлътъ се излага отъ минималната необходимостъ за жилище на лице или семейство отъ дадена категория — разбира се въ зависимост отъ местнитѝ условия — споредъ статистическитѝ сведения на всяко селище) взеха се да предпазватъ отъ шума и процента който трѝба да съществува между застроеното и свободно мѝсто, височината на пострѝйкитѝ, ширина на улицитѝ, повърхивна на паркове за чѝвѝка и пр. пр. Загрязиха се особено силно за състоянието на работника и семейството му. — Почнаха да създаватъ „села в градини“, чиято основни елементи сѝ предварително и много математически изчислени и проучени. Така, имѝето страшната цифра 300 и повече души на хектаръ, приематъ за гжототата 25 до 50 и пр. Броя на тези „села в градини“ се увеличи особено следъ войната тѝхното обществувание презъ тези 0 — 12 години, показва прекъснатитѝ имѝ добри отрани и резултати.

Щастливъ е чѝвѝкъ да се движи въ тѝхъ и да чувствуй, че отъ въкъждъ блика здраве и животъ!... Въплъотъ, това подготвя фундаменталнитѝ условия за естетични постижения. Най сегне, принципитѝ на хигиена сѝ далаче да бъдатъ въ противѝетъ сѝ необходимоститѝ за съвременната циркуляция.

Но ще кажатъ някои че това сѝ утопия за нашата бѝдна страна, особено при днешното положение!... Ние не строиме нови сѝлица!

Е добре, но какво сѝ грижимъ за съществуващитѝ ни градове и села?! Особено за последнитѝ Какъ и при какви условия сѝ проучаватъ и регулирайтъ плановете имѝ, които презъ десетки и стотинци години ще носятъ отпечатъка на това зловѝщо „наръзване“!...

Стопанското

повдигане на страната. Изготвенъ е законопроектъ, който ще бжде внеселъ скоро въ камарата.

Законопроекта предвижда учредяването на единъ фондъ при мѝвото на Търговията, като се образува отъ остатъка на чистата печалба отъ държавнитѝ мини. Фондътъ има за задача да организира системното геологично и минно проучване на страната и да съдействува за развитието на минното дѝло; да поддържа експортния институтъ, да съдейства за създаване на нови институти, организиране на частни институти сѝ една целъ: проучване и създаване нови производства, откриването на нови за българскитѝ произведения или прилагането на нови технически и организационни методи въ стопанството.

Курортна Варна

Какво сѝ върши за подобрене му. Решенията на конференцията въ София. Увеселителни елементи за Варна.

Пом. кметъ г. Ц Ханджиевъ, който участвува отъ страна на Варненската община въ конференцията свикана по инициативата на мѝра на желѝзницитѝ по въпосса за мѝрките, които трѝба да се взематъ за привличане въ страната на повече чужденци, е направила следнитѝ изявления предъ „Варненски Новини“

Въ конференцията взеха участие представитѝли на външното, вътрешното, финансово, търговията и желѝзницитѝ министерства, представитѝли на дирекцията на полицията и Н. Здраве представитѝли на Б. Н. Банку, на съюза на туриститѝ и въ мѝсто лице представитѝля на най-заинтересованата отъ всички по въпроса общини — Варненската.

— Какви именно решения сѝ взеха?

— За да ви стане по-ясно, азъ ще разделя въпроситѝ на пунктове.

Полицейскитѝ формалности за чужденцитѝ

За въ бждаще лични карти не ще издаватъ на чужденцитѝ, нито ще имѝ се искаатъ по три портрета, въ замѝна на това въ нашитѝ легации или консулства ще се отбелѝзватъ на френски и български въ чуждитѝ паспорти и необходимитѝ полицейски сведения и по този начинъ самия паспортъ ще замѝня личната карта. Чужденецъ въ никои случай не ще става нужна да се явява въ наша полиция понеже формалноститѝ по регистрацията и завърката за напущане страната ще могатъ да я извършаватъ и трети лица: хотелиери, кезаи и др.

Консулскитѝ такси

Тѝ или свършено ще сѝ премахнатъ, или рѝзѝбра имѝ ще бжде намаленъ, но за известни страни още отъ сега игоа да ви заявя, че тѝ ще сѝ свършено премахнатъ.

По митническитѝ формалности

Митничаритѝ ще правятъ всички улѝснения на идващитѝ въ страната чужденци — лѝтовци и екскурзанти досежно внесено отъ тѝхъ облъкло, прибори и пр. нужди имѝ презъ време на лѝжуването и екскурзитѝ, но същевременно митничаритѝ ще бждатъ и винаги буденъ стражъ за да попречатъ на ония, които ползувайки се отъ широкото наше гостоприемство ще вършатъ контрабанство или други закононарушения.

По намаление превознитѝ такси по желѝзницитѝ

Въпреки моето твърде голѝмо настояване и аргументиране намалението да бжде 50%, поне за идващитѝ азъ Варна, конференцията рѝши намалението да бжде 25%, общо за всички курорти, а да бжде 50% само за специалнитѝ плакове, които ще трѝгватъ въ сѝбота отъ София за Варна и всѝчки понедеѝлникъ отъ Варна за София.

Отъ това намаление ще сѝ ползува само престоялия минимумъ една седмица въ Варна.

Улѝсняване чужденцитѝ сѝ валута

За улѝсняване на чужденцитѝ и отъ друга страна за да не бждатъ осѝтявани отъ да-

ни мисити, Б. Н. Банка ще открие принѝкой гранични пунктове специални размѝнни бюре, гдето ще сѝ размѝнѝтъ разнитѝ валути по текущи курсове.

за бирническитѝ удостоверения

Както знаете всѝки чужденецъ престоялъ повече отъ 1 месецъ при напущане страната е длѝженъ да представи бирническо удостоверение отъ наши данѝчни власти, че не дължи данѝци. Отъ това задължение лѝтовнитѝ и екскурзанти сѝ освобождаватъ.

По срока за привилегированото пребиваване въ страната

Чужденецъ лѝтовникъ или екскурзанти сѝ ползува отъ всѝкитѝ горѝзбренни облъчения за максимумъ три месечно пребиваване въ страната.

Вънъ отъ горнитѝ решения взеха сѝ още рѝдица други целиящи да направятъ пребиваването на чужденца и нашешенца въ българскитѝ лѝтовнища и приятно и поносимо.

За да има единство въ сведенията, които различнитѝ общини и институти дѝватъ чрезъ вестници, списания, отделни брошури и пр. рѝши се да се да сѝ образува при мѝвото на желѝзницитѝ една постоянна комисиия въ съставъ, въ какѝвто заседаваше самата конференция и най-малко поне веднѝжъ въ годината, комисиията да сѝ събира презъ м. декември за да изработва общи улѝжвания и да ни и ги препорѝчва на всички заинтересовани общини и институти.

Въ свързка сѝ взетитѝ решения и изѝобщо въ свързка сѝ свикването на самата конференция азъ сѝ явихъ при мѝра на желѝзницитѝ г. прѝф. Стайновъ отъ една страна да му благодаря за хубавата инициатива — конференцията бѝ свикана отъ него — и отъ друга да го помоля щето взетитѝ решения да намѝрватъ приложение нѝкои сега още, а други въ най-скоро време.

г. Мѝра ме изслуша най-внимателно и неговитѝ увѝрения сѝ една сигурна гаранция, че решенията на конференцията ще бждатъ приложени.

Въ всичко до тукъ казано има само родости и надежди, но нека бжда искренъ и ви кажа едно огорчение. Всички присѝтвующи на конференцията — повече отъ 15 души единодушно, сѝ едно заседане въ тѝхъ убеждение ми говориха, че въ Варна дѝлно време е изобѝщо сѝкпо. — Трѝбваше да гоѝми усилия и сѝ данни да правя сравнения между София, нѝкои български курорти и Варна за да ги разубѝежавѝмъ въ несомнителното имѝ мнение. Спокоентъ сѝмъ, че успѝхъ. Но всѝки, който мѝлѝе за Варна ще бжде още по спокоентъ, ако тукъ таме нѝкой симозабравили се лица престанатъ да мѝнѝватъ границата на приличията. Нека такива дѝбре помнятъ, че за тѝхнитѝ грѝхове не могатъ варненци да носятъ отговорност и че властѝта не ще закѝснѝе тази година да изпълни дѝлга си.

Четете „Варненски общ. вестникъ.“

Техническият проучвания

за водоснабдяването на Варна.

Докладъ на н-на на Водно канал-зационното отделение при общината до кмета на града

Донасямъ Ви г-нъ кмето, по повъреното ми отделение взело под наблюдение артезианската вода при железопътната спирка „Раздѣлна“. Това наблюдение се състои въ редовното измерване водното количество, както и температурата на водата. Презъ известни интервали на време се взематъ проби за химически и бактериологически анализи. Добититѣ до сега резултати отъ тия наблюдения и анализи явяватъ надеждни да се предполага, че ще можемъ да разчитаме на артезианската вода при Раздѣлна при бъдещото ѝ използване за водоснабдяването на Варна като добра и постоянна вода за целта.

Химическия съставъ на водата при Раздѣлна се различава не много отъ сегашнитѣ води, които града използва. Една по чувствителна разлика се забелязва въ по-големия процентъ на магнези, които тя съдържа. Този магнезий повишава твърдостта на водата, и действително водата при Раздѣлна е по твърда отъ сегашната градска вода. Нейната твърдостъ достига до 17° — германски — когато твърдостта на старата ни вода се колебае между 10° и 17°.

Твърдостта произхожда отъ присъствието на магнезий не се чувства на вкусъ, напротивъ водата при Раздѣлна при пиене изглежда по-малко твърда отъ сегашната вода.

Липсата на цитрати, натрити и амонякъ доказватъ че водата не е въ контактъ съ гниещи органически вещества и не съдържа таква, качество, което се изисква безусловно отъ една доброкачествена вода. Въ бактериологическо отношение анализи установи, че водата е чиста отъ бактерии, особено отъ колибацили и отъ патогенни бактерии.

По химически съставъ, както и въ бактериологическо отношение водата при Раздѣлна се квалифицира като вода годна за пиене. Нейната значително висока температура — 18-20°C — не може да намали стойността ѝ въ качествено отношение, тъй като водата ще получи нормалната земна температура при вкарването ѝ въ тръбопровода и резервуаритѣ.

По отношение на вкусъ, водата при Раздѣлна има единъ слабъ вкусъ на желязо; този вкусъ, обаче, изчезва съмощъ, следъ като водата престои кратко време на въздуха, вѣщо, което трѣбва да се знае въ бъдеще, когато се приетъ къмъ привеждането ѝ, за да може да приеме въ себе си нужното количество въздухъ, какъто тя, въ дълбочината отъ кадето иде и отъ голѣмото натисгане подъ което се намира не може да има.

Отъ досегашното измерване дебита на водата се установи, че сондата изхвърля въ секунда 62 литри, или въ деценощие 5356 куб м. Това количество, отъ когато се почнатъ наблюденията до сега е постоянно и изглежда че няма да подлежи на колебания.

Споредъ предварителния проектъ дължината на главния тръбопроводъ отъ самата сонда до резервуаритѣ въ града, ще бъде, ако се приеме, че тръбопровода ще бъде пълно подъ напоръ, около 30.600 кам. При този начинъ на докарване на водата въ града ще се наложи построяването на една помпена инсталация при с. Раздѣлна, която ще издига водата на нужната височина. Това изкуствено вакъчване на водата, както и самия тръбопроводъ и нуждитѣ съоръжения по протежението му ще изискватъ значителни разходи, които ще произлягатъ приблизително на 40.000.000 лв. Естествено е, че за този голѣмъ разходъ количеството 62 литра на секунда е сравнително малко, единия литъръ вода ще струва скъпо, направителни разходи въ случая не могатъ да се оправдаятъ и проекта ще бъде неикономиченъ.

Поставя се следователно въпроса: рентира ли се докарването на това количество вода отъ 62 литра на секунда, като се има предъ видъ, че водата няма нужната височина и ще трѣбва да се изкача по изкуственъ начинъ? — Ще трѣбва да отговоримъ въ отрицателна смисълъ, още повече като имаме предъ видъ че на по-късо разстояние имаме и други води.

Единъ бъдещъ проектъ за докарване водата отъ Раздѣлна може да се рентири само тогава, ако водното количество се увеличи т. е., ако дебитъ се качи и се површи на 130 до 140 литри въ секунда. При това увеличено водно количество може за въ бъдеще да се замисли реализирането на проекта, ако нуждитѣ на града го наложатъ.

Основата на цѣлата работа обаче, се остава пакъ сигурността въ постоянния дебитъ на водата.

Главната ни задача се състои следователно въ това, да гарантираме на бъдещето една постоянна и изобилна вода.

Споредъ мнението на геолога професоръ Петрашекъ отъ университетъ въ Леобенъ — Австрия, който миналото лѣто ходи въ мѣстността около Раздѣлна трѣбва да се търси въ Добруджанското плато. До общото заключение дошълъ, много по-рано и французина Делоне, който твърди, че Девненскитѣ извори получаватъ водата си също отъ Добруджанското високо плато. Съществува следователно една

подземна връзка между Девненскитѣ извори и водата при Раздѣлна, вѣщо, което професоръ Петрашекъ приема за твърде възможно. Това предположение се усилява и съ наблюденията които ние сме правили до сега, а именно:

Химическиятъ анализ на дветѣ води дава почти еднакви резултати. Температурата имъ е почти еднаква — 19°C — а най-важното обстоятелство, което ни дава поводъ да предполагаме горното предположение, е че водата при Раздѣлна извира на повърхността съ натисгане отъ 3.5 атмосфери и се изравнява на височина, до която може сама да се изкачи, съ тази на Девненскитѣ води, средно на кога 42 до 43 метра надъ морското равнище, височина каквато иматъ и Девненскитѣ извори.

Геологическиятъ характеръ на почвата въ северовточна България и Добруджа е карстовъ, почвата се състои отъ поукани варовници, които лесно пропускатъ атмосфернитѣ води. Подпочвената вода която се събира въ дълбочинитѣ не образува подземни езера, а има повече характеръ повече на подземни водни жлъки или рѣки. Върху една такава жлъка е била оставена презъ есента 1929 год сондата при Раздѣлна, безъ да се предполага, че ще се открие артезианска вода.

Професоръ Петрашекъ твърди, че ако се предприеме единъ втори сондажъ на вѣколко само метра отъ сегашната сонда въ северозападна посока, вѣроятността да се открие още вода е твърде голѣма, безъ да може, обаче, да се определѣ предварително на каква дълбочина ще се срещне водата, тъй като водата, която тече между варовникъ и пѣсчици, подъ самата сонда на 315 м дълбочина извира отъ една двелокционна пукнатина, така че една втора сонда може да се натъкне на водата на по-малка дълбочина, во може и обратното да настъпи. Положението ще се изясни само чрезъ сондата.

Отъ дневника на сондата се вижда, че работитѣ по основа почнати на 16 септември 1929 год и на 3 януарий 1930 г. е пробита скелата на 315 м дълбочина и водата подъ нея освободена. Значи цѣлата работа е траела 100 работни дни, и е струвала на държавата за работна рѣка, яжлница, смазочни материали и осветление около 300.000 лв., или кръгло погонния метъръ дълбочина е струвалъ 952 лв. Въ тази сума влизатъ и разноскитѣ за превозването на сондата отъ спирка Марово при Провадия до спирка Раздѣлна, транспорта ѝ до сегашното ѝ место на около 1 км. до спирка Раздѣлна и монтажа.

Както изложихме по горѣ, секундниятъ дебитъ на сондата е 62 литра. Това количество е малко за да оправдае разноскитѣ за докарването на водата въ Варна. Ще

трѣбва следователно, за да се даде възможностъ въ бъдеще, да се замисли въобщо реализирането на този проектъ, да се изгурри едно по голѣмо водно количество. Това ще се постигне, като се увеличи сегашниятъ дебитъ на сондата чрезъ поставянето на една втора сонда съ по-голѣмъ диаметръ.

Отъ обясненията, които додохъ до сега по отношение на характера на почвата и водата, получени отъ проучванията на професоръ Петрашекъ, отъ измерванията и наблюденията правени отъ Техническата дирекция при общината, отъ анализитѣ извършени въ общинската химическа лаборатория, както и отъ проучванията на нашитѣ минни инженери, които завеждатъ сондата, вѣроятността да се пробие още вода на близко разстояние до сондата е голѣма.

Въ интереса на Варненската община е да се пристъпи къмъ поставянето на още една сонда за да си осигури тя по този начинъ единъ мощенъ изворъ. Това се налага още повече отъ обстоятелството, че единъ подобенъ изворъ трѣбва да бъде подложенъ дълго време на наблюдение, за да може да се разчита на него съ положителностъ по отношение на дебитъ, както и на химически съставъ на водата, понеже съ прокарването на сондата се нарушава подпочвеното равновѣсие на водата и се създаватъ други хидростатически условия, които могатъ да действуватъ благоприятно на изтичането на водата, могатъ обаче и да намѣнятъ това положение въ отрицателно направление.

За постигане горната цел на нашата община се предлагатъ сега най-благоприятни условия. Тѣзи условия се състоятъ главно въ това, че сондата, която е собственост на минното отделение при Министерството на Търговията, се намира още монтирана при Раздѣлна. Веднажъ тя дигната отъ тамъ, изгубва се надеждата да се пренесе отново, защото тя е нужна на министерството, а и да се постигне това, разноскитѣ за пренасянето ѝ и монтажа ще засѣжатъ значително сондажнитѣ работи. Персоналъ който е работилъ до сега на сондата е още въ Раздѣлна, ще може да се използва най-добре, защото той познава основно условията при които ще се работи. Самиятъ завеждающъ постройка инж. Тенчевъ ни даде увѣрени, че разноскитѣ за прикарване на втора сонда ще бъдатъ около 200.000 лв. безъ трѣбитѣ, понеже ще се работи по-интензивно и ще се последва вече една опредѣлена целъ. Същиятъ инженеръ ни увери, че ще действува да ни се отпуснатъ отъ минното отделение за сега 7-цоловитѣ трѣби, които общината достави напоследъкъ за държавата въ замена на поставенитѣ отъ нея трѣби, и че тѣзи

трѣби ще бъдатъ нужни на държавата едва презъ м. августъ т. г., когато ще трѣбва да се повърнатъ на държавата ако тя до тогава предприеме другаде нови проучвания.

Равноскитѣ по новия сондажъ ще се изразходватъ въ продължение на 3 месеца, до колкото се предполага да трае работата. Въ новата сонда ще се поставятъ също 7 цолови трѣби, до като се достигне варовникътъ, приблизително на една дълбочина около 265 метра.

Тази втора сонда съ 7 цолови трѣби ще дава приблизително 85 литри на секунда, или дветѣ наедно около 147 литри на секунда.

Стойността на тия 7 цолови борнажни трѣби ще бъде средно 130.000 лева, като смѣтаме че цената имъ ще бъде същата както на тѣзи трѣби, които доставиха миналата година на държавата. При това положение една нова сонда ще струва на общината около 350.000 лева заедно съ трѣбитѣ, когато за сегашната сонда общината изразходва само за трѣби 300.000 лева.

Очевидно е, че една втора сонда, при единъ по голѣмъ дебитъ, ще ни струва значително по евтино. При сегашната сонда единъ литъръ вода струва на общината средно 5483 лв., когато при втора сонда единъ литъръ вода ще струва около 4117 лв. и то като се има предъ видъ че при втората сонда общината ще плаща работата трѣбитѣ, а при първата сонда плати само трѣбитѣ, разходитѣ за работата понесе държавата.

Ще бъде въ интереса на общината да използва това благоприятно за нея положение и съ прокарването на една нова втора сонда да осигури на града за бъдеще една добра и изобилна вода.

Варненската Окр. Инс. по труда е констатирала, че много работодатели съ прилични поощили, прикачили съ иглички или просто почтавали съзнаватъ въ самитѣ ос. книжки на работниците отъ инспекцията удостоверение за притежаване на книжки и залепенитѣ въ тѣ ос. книжки за 1929 и 1930 г., ето е неправилно. Въпроси печатни формации удостоверяватъ трѣбата да се предаватъ самитѣ работни книжки и работни книжки отъ самитѣ работници, за да могатъ да си взематъ пенсия. Предупреждаватъ работодателитѣ и работитѣ, че тѣй като често работитѣ губятъ отъ страна на работодателитѣ или работитѣ, то тия удостоверения да се даватъ като най-сигуренъ и че известностъ работитѣ и работодателитѣ презъ една година и че инспекцията не разполага съ други данни за да може да издава дубликати отъ въпроснитѣ удостоверения. Ито въщо съхранението на удостоверенията е отъ особено голѣма важностъ.

Печатница Добри Тодоровъ